

JRC SCIENCE FOR POLICY REPORT

RIO Maaraportti 2017: Suomi

*Euroopan tutkimus- ja
innovaatiotoiminnan
seurantakeskuksen
maaraporttisarja*

Halme, K.
Saarnivaara, V-P.
Mitchell, J.

2018

Tiivistelmä

Tutkimus- ja innovaatiopolitiikan haasteet Suomessa

Vahvempi sitoutuminen t&k-toimintaan, innovointiin ja osaamiseen. Vuoden 2017 tärkeimmät politiikkatoimenpiteet olivat tutkimus- ja innovaationeuvoston uusi visio- ja tiekartta sekä korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030. Lisäksi hallitus päivitti puolivälitarkastelussaan vuosien 2017–2019 toimintasuunnitelmaa tehostaakseen kärkihankkeiden toteuttamista. Merkittävä avaus oli uuden tekniikan alan yhteistyöyliopiston perustaminen Lounais-Suomeen. Yliopisto aloitti toimintansa syksyllä 2017. Hallitus päätti myös lisäpääomittaa yliopistoja. Näistä huolimatta Suomen t&k-intensiteetti on pienentynyt viime vuosina tehtyjen t&k-rahoituksen leikkausten seurauksena.

Uudet toimenpiteet ja resurssit tiedon ja osaamisen hyödyntämiseksi talouden ja yhteiskunnan uudistamisessa. Vuonna 2017 ilmoitettiin yksityisten pääomamarkkinoiden rahoituksen lisäämisestä (Valtiovarainministeriö 2017, Valtioneuvoston kanslia 2017). Hallituksen kärkihankkeiden yhteydessä suunnitellaan investointeja uusille kasvualoille. Näitä ovat biotalous, puhdas ja vihreä teknologia, terveydenhuolto sekä digitalisointi, joka koskee kaikkia näitä aloja. Toimenpiteitä toteutetaan kokeilemisen vauhdittamiseksi ja ekosysteemin kehittämiseksi. Myös normeja puretaan. Yritysten t&k-toiminnan kannustimet ja strategisen soveltavan tutkimuksen rahoitus ovat kuitenkin edelleen alhaisella tasolla.

Täytäntöönpanon ja yhteistyön tehostaminen innovaatiojärjestelmän sisällä. Sekä tutkimus- ja innovaationeuvoston uuden visio- ja tiekartan että korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030:n tavoitteena on yhteistyön tehostaminen. Myös hallituksen toimintasuunnitelmaan vuosille 2017–2019 sisältyy toimenpiteitä yhteistyön tehostamiseksi. Samoin Finpron ja Tekesin yhdistyminen *Business Finlandiksi* ja sen uusien rahoituskriteerien tavoitteena on tehostaa innovaatiojärjestelmän toimijoiden keskinäistä yhteistyötä.

Tieteen ja tutkimuksen laadun, vaikuttavuuden ja kansainvälistymisen vahvistaminen. Tieteellisen perustan laatua pyritään vahvistamaan monilla toimenpiteillä mm. toteuttamalla rakenteellisia muutoksia, parantamalla taloudellisia kannustimia ja uudistamalla rahoitusmalleja, mukaan lukien yliopistojen uusi rahoitusmalli (2017). Opetus- ja kulttuuriministeriö laati korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä koskevat linjaukset, ja korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030:n toteuttamisen tueksi laaditaan tiekartta. Hallitus teki puolivälitarkastelussaan myös kärkihankkeiden toimeenpanoa koskevia päätöksiä. *Business Finland* aloitti toimintansa vuonna 2018. Se edistää suomalaisten yritysten pääsyä ulkomaisille markkinoille ja saattaa yhteen valtion rahoittamat toimijat ja niiden tarjoamat palvelut kansainvälistymisen edistämiseksi ja ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi Suomeen.

Älykäs erikoistuminen

Älykäs erikoistuminen on Suomessa tiiviisti sidoksissa älykkäisiin alueisiin. Hallituksen visio vuodelle 2025 on, että alueet luovat korkealaatuiseen osaamiseen ja kestävään kehitykseen perustuvaa kasvua ja että alueiden vahvuuksiin perustuva älykäs erikoistuminen, yritysraakenteiden aktiivinen uudistaminen ja yrittäjyyden ja yritystoiminnan parempi pohja synnyttävät taloudellista vaurautta. Hallitus aikoo perustaa keväällä 2018 julkisia hankintoja edistävän osaamiskeskuksen, joka on suunnattu erityisesti kunnille. Suomessa pyritään siihen, että jokainen alue laatii älykkään erikoistumisen tutkimus- ja innovaatiostrategian (RIS3). Strategian vahvistaa maakuntavaltuusto, joka myös valvoo niitä. Älykkäiden alueiden lisäksi Suomen älykkään erikoistumisen strategiassa keskitytään myös älykkäisiin kaupunkeihin. Alueiden vahvuuksista on tehty analyysi, jolla tuetaan hallituksen pyrkimyksiä lisätä

kasvua ja työpaikkoja älykkään erikoistumisen avulla. Analyysissa annetaan myös tietoja käynnissä olevista alueellisista kehittämistoimista.

JRC Mission

As the science and knowledge service of the European Commission, the Joint Research Centre's mission is to support EU policies with independent evidence throughout the whole policy cycle.

EU Science Hub

ec.europa.eu/jrc

@EU_ScienceHub

EU Science Hub - Joint Research Centre

Joint Research Centre

EU Science Hub